

1 000 invandrarkvinnor
i Sverige får bröstcancer varje år.

Risken att de ska dö av
sjukdomen är högre.

Ingrid Kössler
Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation

Mammografi minskar dödlighet

- Svensk studie, 540 000 kvinnor
- Minskad dödlighet med 43 procent hos dem som deltagit i bröstundersökning
- Totalt kunde 886 dödsfall undvikas
- För att rädda 1 liv behöver 472 undersökas

Källa: SOSSEG, Cancer Epidemiol Biomarkers Prev. Jan 2006

BRO granskar vården 2010

NY undersökning

- 19 av 21 landsting/regioner skickar bara en kallelse till mammografi
- 18 procent av kvinnorna kommer inte
- De som uteblir får ingen påminnelse
- Det är oacceptabelt, särskilt som alla vet vilka grupper som uteblir!

Källa: BRO, Novus Opinion, juni 2010

Vilka uteblir från mammografi?

Svensk studie

- Invandrarkvinnor med icke-nordisk bakgrund uteblir dubbelt så ofta som svenskfödda.
- Forskarnas slutsats – vården behöver fokusera på vissa grupper av kvinnor

Källa: Lagerlund et al, Cancer Causes & Control, 2002

Cancern upptäcks inte i tid

Mammografi, underrepresenterade grupper

- Kvinnor med låg inkomst
- Kvinnor födda utanför Sverige

Sjukdomen upptäcks i senare skede =
sämre prognos

Källa: Cancerfonden 2008

Patientavgift

- Från 80 kronor (Örebro)
- Till 200 kronor (Gotland, Gävleborg, Kronoberg, Norrbotten, Västmanland)

En billig livförsäkring, eller?

Prioritera egen hälsokontroll, eller medicin till barnen?

- Nästan var tionde förälder har väntat med att hämta ut läkemedel till sina barn av ekonomiska skäl.
- 90 000 skolbarn inte har fått den behandling som deras läkare har rekommenderat.

Källa: Majblommans årsrapport 2009, Vardagens vanmakt

Kulturella skillnader

Språkliga barriärer

Vad bör landstingen göra?

Enligt SKL 2009

- Erbjuda kvinnliga läkare
- Informera på olika språk

Källa: Rapporten Vård på olika villkor

Vad gör landstingen?

- Centralisering av mammografi = sämre deltagande

Källa: Norrbottens-Kuriren, 2010-06-07

Vi saknar mammografi-bussar även i förorterna!

⊕ Bildinformation

◀ Bild: 2/2

Stopp för mammografin

LULEÅ.

Mammografibussen slutar att komma till Arjeplog, Överkalix och Övertorneå. Det motiveras med för höga kostnader och få patienter.

Överlevnad – stora skillnader

- Svensk studie: 4 645 kvinnor
- Efter 10 år levde 3 629 kvinnor (78%)
- 19 procent fler kvinnor med god socioekonomisk ställning levde efter 10 år

Forskarnas slutsats:

Direkta skillnader i vården!

Källa: Acta Oncologica 2008

Hälso- och sjukvårdslagen

Rätt till likvärdig vård,
oavsett kön, etnisk
tillhörighet eller inkomst

Socialstyrelsens beslut missgynnar ekonomisk svaga

"De kan få tillbaka cancer"

Nej till sjukskrivning vid behandling upprör läkare

KALMAR 2010-06-29 | Uppdaterad 2010-06-29

Vissa patienter kan bli tvungna att välja bort behandling som förhindrar återfall av bröstcancer för att de inte har råd. Det beror på att Socialstyrelsen har beslutat att aromatashämmarbehandlingen inte längre bör motivera sjukskrivning.

Det menar Marie Sundquist, överläkare vid länssjukhuset i Kalmar.

– Om de inte har råd att fortsätta sin behandling så kan de få tillbaka cancer, säger hon.

Hon är upprörd över att Socialstyrelsen i en ny rekommendation skriver att patienter som får hormonell behandling eller antikroppsbehandling inte bör sjukskrivas. Hon tror att

Försäkringskassan nu kommer att ta fasta på den formuleringen och göra det svårare för patienterna att få sjukpenning.

– Det är redan väldigt svårt att bli sjukskriven idag. Det gör inte det hela bättre att Socialstyrelsen skriver så här, för en del av patienterna måste vara deltidssjukskrivna när de inte orkar jobba.

Marie Sundquist säger att 15-20 procent av kvinnorna som genomgår behandlingen får biverkningar som ledvärk och muskelvärk. Det kan i sin tur leda till en nedsatt arbetsförmåga. Om de då inte får vara deltidssjukskrivna finns det en risk att de istället väljer att avstå från behandlingen som kan ta upp till fem år. Detta trots att det har visat sig att chanserna att de tillfrisknar från cancer är bättre med behandlingen. Marie Sundquist tycker därför inte att rekommendationen ska gälla just dessa patienter. Därför har hon nu skrivit ett brev till Socialstyrelsen och bett dem att ändra sättet de uttrycker sig på.

Foto: Mats Holmertz

- Behandling ska förebygga återfall
- 15-20 procent får sådana biverkningar, att de behöver vara deltidssjukskrivna
- Kan tvingas avstå av ekonomiska skäl

BRO ställer 5 krav på landstingen

1. Information om vikten av att genomgå regelbundna bröstundersökningar på olika språk (via olika kanaler, inte bara landstingens webbplatser)
2. Samarbete med etniska organisationer för att få ut budskap om vikten av bröstundersökningar
3. Erbjudande om kvinnliga läkare vid mammografi

4. Bättre utbildning av läkare om kulturella skillnader för att säkerställa lika god vård för invandrarkvinnor
5. Pilotprojekt för att nå de grupper som uteblir – pröva nya metoder, utvärdera, sprid kunskap

BRO:s initiativ hösten 2010

Nationell lista – kontaktpersoner olika språk

- Bröstcancerbehandlade kvinnor
- Har genomgått BRO:s kontaktpersonutbildning
- Arbetar ideellt
- Har tystnadsplikt